

ZARZĄDZENIE NR 2/0210/2011
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

z dnia 5 grudnia 2011 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tarkowo”

Na podstawie art.19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Tarkowo” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu boru świeżego w Kotlinie Toruńskiej ze stanowiskiem wiśni karłowatej *Cerasus fruticosa*.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, jest

- 1) leśny charakter rezerwatu,
- 2) antropopresja związana z położeniem rezerwatu bezpośrednio przy gospodarstwie rolnym od strony wschodniej oraz przy drodze asfaltowej prowadzącej do wsi Dąbrowa Wielka, od strony południowej.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie czynnej podlega cały obszar rezerwatu.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Na terenie rezerwatu nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa.

§ 7. Na terenie rezerwatu nie wskazuje się miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza.

§ 8. 1. Wprowadza się następujące ustalenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowa Wieś Wielka, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych: w celu ochrony walorów przyrodniczych zaleca się aby na terenach przyległych w strefie o szerokości 100 m od granicy rezerwatu zachować dotychczasowy sposób użytkowania, a w przypadku słabych gruntów rolnych dążyć do ich zalesienia.

2. Nie wprowadza się ustaleń do planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

§ 9. Traci moc zarządzenie nr 15/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tarkowo” (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. Nr 103, poz. 1333).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 170 i Nr 94, poz. 549.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Ocienienie wiśni karłowatej <i>Cerasus fruticosa</i> przez gatunki obcego pochodzenia.	Usuwanie krzewów i drzew obcego pochodzenia, zarówno tych, które pojawiły się spontanicznie (robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i> , czeremcha amerykańska <i>Padus serotina</i> , lilak pospolity <i>Syringa vulgaris</i> .) jak i sztucznie wprowadzonych (kolcowój pospolity <i>Lycium barbarum</i> , karagana syberyjska <i>Caragana arborescens</i> , kasztan jadalny <i>Castanea sativa</i> , surmia zwyczajna <i>Catalpa bignonioides</i> , jałowiec sabiński <i>Juniperus sabina</i> , świerk kłujący <i>Picea pungens</i> , platan klonolistny <i>Platanus x acerifolia</i> , sosna czarna <i>Pinus nigra</i>). Nie wprowadzać kolejnych nasadzeń. Bezpośrednio po wycince usunąć pozyskaną biomasa, w czasie prac szczególnie uważać, aby nie niszczyć okazów wiśni karłowatej <i>Cerasus fruticosa</i> .
2.	Ocienienie wiśni karłowatej <i>Cerasus fruticosa</i> przez rodzime gatunki drzew i krzewów.	Cięcia prześwietlające – usuwanie klonu zwyczajnego <i>Acer platanoides</i> , zarówno okazów juvenilnych, jak i podrostu przechodzącego do warstwy drzew (północna część rezerwatu). Jeśli to nie poprawi kondycji wiśni należy rozważyć wycinkę konarów lub całych okazów dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i> oraz sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> . Bezpośrednio po wycince usunąć pozyskaną biomasa, w czasie prac szczególnie uważać, aby nie niszczyć okazów wiśni karłowatej <i>Cerasus fruticosa</i> . Stan rezerwatu powinien być monitorowany, a niezbędne cięcia nadmiernie rozwijających się drzew i krzewów powinny być przeprowadzane przynajmniej raz na 5 lat.
3.	Gromadzenie chrustu w rezerwacie.	Usuwanie zgromadzonego w poprzednich latach wzdłuż ogrodzenia chrustu oraz konarów, które spadły w czasie wiatrów.
4.	Tworzenie mieszańców międzygatunkowych.	Zwracać uwagę na zagrożenie tworzenia się mieszańców z wiśnią pospolitą <i>Cerasus vulgaris</i> – zaleca się wprowadzić zagadnienie do programów edukacyjnych na terenie gminy.

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr 2/0210/2011
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 5 grudnia 2011 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Cięcia prześwietlające na rzecz stanowisk wiśni karłowatej (szczególnie w północnej części usuwanie podrostu klonu zwyczajnego <i>Acer platanoides</i>).	Zabieg należy przeprowadzać co najmniej raz na 5 lat, na powierzchni 0,25 ha.	Cały obszar rezerwatu o powierzchni 0,25 ha.
2.	Usuwanie obcych gatunków z drzewostanu i z podszytu (robinia akacyjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> , czeremcha amerykańska <i>Padus serotina</i> , lilak pospolity <i>Syringa vulgaris</i> , kolcowój pospolity <i>Lycium barbarum</i> , karagana syberyjska <i>Caragana arborescens</i> , kasztan jadalny <i>Castanea sativa</i> , surmia zwyczajna <i>Catalpa bignonioides</i> , jałowiec sabiński <i>Juniperus sabina</i> , świerk kłujący <i>Picea pungens</i> , platan klonolistny <i>Platanus x acerifolia</i> , sosna czarna <i>Pinus nigra</i>).	Zabieg należy przeprowadzić jednorazowo w najbliższym pięcioleciu, na powierzchni 0,25 ha, a następnie wg potrzeb usuwać odrośla.	Cały obszar rezerwatu o powierzchni 0,25 ha.
3.	Usuwanie chrustu.	Zabieg powinien być wykonany w najbliższym pięcioleciu.	Cały obszar rezerwatu o powierzchni 0,25 ha.
4.	Naprawa ogrodzenia.	Zabieg powinien być prowadzony według potrzeb.	Wokół całego rezerwatu

Uzasadnienie

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Tarkowo” jest dokumentem określającym sposoby ochrony ekosystemu leśnego, ze stanowiskiem wiśni karłowatej *Cerasus fruticosa*. Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie wytycznych zawartych w art. 20 ww. ustawy. Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tarkowo” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Nowa Wieś Wielka uchwałą Nr XII/97/11 z dnia 20 października 2011 r. Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą Nr 13/2010, z dnia 15 lutego 2010 r. Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Bydgoszczy poinformował, w piśmie z dnia 17.10.2011 r., że po zapoznaniu się z projektem przedmiotowego zarządzenia, w którym uwzględniono uwagi Ministra Środowiska przekazane pismem z dnia 28 grudnia 2010, znak DP-074-49/59840/10/GD i z protokołem z posiedzenia ww. Rady dotyczącym opiniowania projektu planu, że wprowadzone zmiany mają charakter porządkujący zapisy i nie dotyczą przedmiotów spraw opiniowanych przez Członków Rady, nie obejmują merytorycznej strony zagadnień diskutowanych na posiedzeniach Regionalnej Rady Ochrony Przyrody. Mając powyższe na uwadze nie stwierdzono potrzeby ponownego zaopiniowania przez Radę przedmiotowego projektu. Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Tarkowo" został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego postanowieniem znak: WSRRW.II.6638.16D.2011, z dnia 21 listopada 2011 r.

Obwieszczeniem z dnia 22 czerwca 2011 r., znak: WPN. 6202.39.2011.KLDRegionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i możliwość składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794). Nie zgłoszono uwag w związku z udziałem społeczeństwa.

Treść planu jest zgodna z wymogami art. 20 ust. 3 ww. ustawy. Ze względu na małą powierzchnię rezerwatu, nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie przewidziano udostępnienia rezerwatu dla celów rekreacyjnych, turystycznych, sportowych oraz amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Nie wskazano także obszarów i miejsc udostępnianych dla celów edukacyjnych i naukowych. Udostępnianie rezerwatu przyrody w celu prowadzenia badań naukowych oraz edukacji może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie. Jednym z głównych zagrożeń w rezerwacie „Tarkowo” są niekorzystne zmiany stosunków świetlnych. W planie uznano za konieczne cięcia prześwietlające oraz usuwanie nadmiaru podszytu, w tym obcych gatunków zniekształcających fitocenozy z wiśnią karłowatą. Dla warstw podszytu nie szacuje się udziału mięszszościowego gatunków, zatem wskazano jedynie zalecaną częstotliwość zabiegów. Mając na uwadze bezpieczeństwo wiśni karłowatej oraz znaczenie edukacyjne rezerwatu w planie ochrony zawarto propozycję zmiany lokalizacji wejścia do rezerwatu. Przy aktualnym wejściu do rezerwatu istnieje jeden z lepiej wykształconych płatów zbiorowiska z wiśnią karłowatą.

Uchylenie zarządzenia nr 15/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tarkowo” (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. Nr 103, poz. 1333) jest niezbędne z uwagi na konieczność uwzględnienia uwag Ministra Środowiska przesłanych pismem z dnia 28 grudnia 2010 roku, znak DP-074-49/59840/10/GD. W związku z powyższym wprowadzając ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowa Wieś Wielka, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych, nie poruszono kwestii będących w zakresie kompetencji organów ochrony środowiska określonych w odrębnych aktach rangi ustawowej. Jednocześnie z uwagi na powyższe, nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto usunięto zapisy dotyczące spraw uregulowanych w ustawie o ochronie przyrody, tj. udostępniania rezerwatu w celu edukacyjnym, czy badań naukowych, odpowiednio za zezwoleniem, zgodą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (określone w art. 15 ust. 1 pkt. 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody) oraz rozbudowano § 2 zarządzenia, precyzyjnie określając przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony przedmiotowego rezerwatu przyrody.